

OBSAH

KNIHA ČTRNÁCTÁ

Veliké bezkráloví v Čechách a král Ladislav. Rok 1439—1457

Článek 1.

První pokusy o volení krále. R. 1439—1440 7

Dlouhé bezkráloví v Čechách. Snahy a strasti ovdovělé královny Elišky. Sněm v Praze; smíření stran a obsah listu mírného. Míry po krajích. Narození Ladislava Pohrobka; bouře v Uhřích. Sněmovní jednání o volení krále. Albrecht, kníže bavorský, volen. Sjezd v Koubě a odpověď jeho záporná. Poslové vracejí se domů.

Článek 2.

Bezvládí, za převahy pana Ptáčka. R. 1440—1444 27

Příčiny a způsoby bezvládí. Čtvery jednoty v národu: Menhartova, Ptáčkova, Tábořská i Oldřichova. Rozhodný vliv Oldřicha z Rosenberka. Dva papežové i dvě koncilia; neutralita v Čechách. Jednání s dvorem rakouským a odklady jeho. Sněmy v Praze a ve Vídni. Války v Čechách; pan Kolda na Náchodě. Sněm v Čáslavi a sbor kněžský na Kutné Hoře. Poslední strasti a smrt královny Elišky. Eliška Zhořelská. Pan Oldřich maří sněmy české. Pan Ptáček a hádky s Tábořy. Smíření Rokycany s Příbramem. Námluvy vídeňské; král Fridrich co poručník království českého. Poslední disputace kněží tábořských; potupení jejich. Návrhy Rosenberkovy. Poselství páně Haškovo. Nepokoje v Čechách i v Moravě. Smrt Ptáčkova.

Článek 3.

Bezvládí za převahy Jiřího z Poděbrad. R. 1444—1448 63

Pan Jiří z Poděbrad. Jednání sněmu brodského. Bitva u Varny. Spory dvou papežů, neshodnost žádostí českých o M. Rokycanu i o krále Ladislava. Král ve Stadicích. Marné vyjednávání; bouřlivý stav země. Smíření na sjezdu pelhřimovském. Zápas mezi Jiřím z Poděbrad a Oldřichem z Rosenberka. Král Fridrich a Eugenius IV., námluvy Karvajalovy, sněm frank-

furtský, deklarace pánů českých. Sněm svatomartinský v Praze, Mikuláš V. Poselství české v Římě. Zastavení v Jindřichově Hradci. Čechové ve Vestfálích. Tajné přípravy jednoty poděbradské. Kardinál Karvajal v Praze. Bouře při odjezdu jeho. Dobytí Prahy skrze Jiřího z Poděbrad.

Článek 4.

Boje po vzetí Prahy; rostoucí moc Jiřího z Poděbrad.

R. 1448—1451 104

Proměna ve stavu věcí. Záští mezi Jiřím z Poděbrad a Oldřichem z Hradce. Pan Menhart †. Jednota strakonická. Války a smlouva hradecká. Čtyři opravci a sněm jihlavský; zmatky v zemi lužické. První sjezd pelhřimovský. Nová válka. Smlouva vilštejnská. Smíření na druhém sjezdu pelhřimovském. Výprava do Sas a dobytí Gerova. Valný sněm o sv. Kateřině v Praze. Řevnivost pánů českých na pana Jiřího. Jalové rokování s knížetem saským.

Článek 5.

Jiří z Poděbrad, správce zemský. R. 1451—1453 134

Pokoj v zemských a nové nesnáze v církevních věcech. Myšlenka o spojení se podobojích s církví řeckou. Noví legátové k Čechům. Sněm benešovský. Aeneas Sylvius a Jiří z Poděbrad. Jan Kapistran ve Vídni a v Moravě. Sněm svatojirský v Praze; pan Jiří uznán za správce zemského. Rokování v Řezně. Psaní církve řecké k Čechům a odpověď administratorů podobojích. Povstání proti císaři Fridrichovi. Konečný pád Tábora. Oldřich z Rosenberka ustupuje s dějiště. Vysvození krále Ladislava. Úmluvy první na roku vídeňském a nespokojenost s nimi. Úmluvy druhé znojemské a vídeňské; Ladislav co volený král český.

Článek 6.

Kralování Ladislava Pohrobka. R. 1453—1457 170

Poměr mezi králem a správcem. Zrada Smiřického. Hádky v Jihlavě. Korunování krále Ladislava. Spor mezi Čechy a Moravany. Sněmovní nálezy a opravy v Čechách. Mír a blahobyt zemský. Řevnivost mezi stavy. Kapistran ve Vratislavi a vzpoura toho města. Vyjednávání o Lužici. Lucemburk a pomězi saské. Boj v zemi pruské. Otázka turecká na sněmích řezenském i frankfurtském. Král a Poděbrad ve Vratislavi. Jalový sněm novoměstský. Nesnáze a strany v Uhřích. Papež Kalixt III. Ladislav strojí válku proti císaři. Porážka Turků u Bělehradu Srbského. Ladislav ve Futaku a na Bělehradě; zavraždění knížete celského. Pomsta za to na Hunyadovcích. Jednání Čechů s papežem Kalixtem. Konrád Hölzler. Nedo-

rozumění mezi králem a správcem. Úmluvy a příjezd králův do Prahy. Poselství do Francie a k císaři. Přípravy k svatbě. Nemoc a smrt krále Ladislava. Žalost u pohřbu jeho.

Článek 7.

O literatuře, sektách, rotách vojenských a mravech národa českého za věku Poděbradova 218

Jalovost a strannost ducha českého té doby. Pohromy a chudost literatury. Pavel Židek a Ctibor Tovačovský z Cimburka. Hojnost literatury theologické. Hilarius Litoměřický. Jan z Příbrami a tovaryši jeho. Jakoubek, Rokycana, Martin Lupáč. Sirotci a Petr Payne. Táboři a Mikuláš Biskupec. Aeneas Sylvius na Táboře. Menší sekty. Adamité a Mikulášenci. Petr Chelčický. Bratr Řehoř, jednota bratří českých a poměr její k valdenským. Válečné umění české. Stálá vojska i roty vojenské. Přední válečníci čeští doma i v cizině. Knížata ostrovští. Bernard z Cimburka i Oldřich Červenka v Prusích. Jan Jiskra z Brandýsa. Pankrác a Mladvaněk. Jan Vítovec. Petr Aksamit i roty bratrské. Václav Vlček a tovaryši jeho. Původ kozáků. Rota černá. O mravech českých toho věku vůbec.

KNIHA PATNÁCTÁ

Kralování Jiřího z Poděbrad. Rok 1457—1471

Článek 1.

Volení a počátky panování. R. 1457—1458 281

Uvažování povšechného rázu dějin doby té a pramenů jejich. Jiří z Poděbrad a čekanci trůnu českého. Matyáš Hunyadi v Praze. Vilém, kníže saský. Matyáš, král uherský, a úmluvy strážnické. Sněm volicí v Praze: volení krále Jiřího. Kterak přijato u knížat okolních, u stavů moravských a slezských. Prísaha králova i korunování jeho; příznivé toho následky. Uvázání se v Moravu; odklady ve Slezsku. Válečné tažení do Rakous. Potkání se s císařem a úmluvy na ostrovu dunajském. Podrobení Jihlavy. Habranky.

Článek 2.

Všeobecné uznání. R. 1458—1460 307

Působení královo v poměru k dějinám věku. Stav říše německé a poměry její státní, politika teritoriální, oposice proti císaři a papeži, zjevy ducha vlasteneckého. Pius II., císař Fridrich III., markrabě Albrecht Achilles, Fridrich falckrabě a Ludvík Bavorský. Sjezd v Bamberce a rozstrk mezi knížaty. Poměry uherské a osobní povaha krále Matyáše. Král Jiří

a království uherské. Pius II. a král Jiří. Rok vunsidelský. Důležité smlouvy chebské. Závazky královny s císařem; císař v Brně. Uvázání se v Slezy a vzpoura vratislavská. Smlouvy domažlické. Sjezd plzeňský. Svatby chebské. Úmluvy s Vratislaví a s králem polským. Sjezd mantuánský.

Článek 3.

Marné pokusy vyšší. R. 1460—1462 344

Národní ráz vlády Poděbradovy. Rada královská, Antonín Marini a Martin Mayr. Návrh o povýšení na království římské. Neřest mincová v Čechách i v Rakousích. Rozbroje rakouské kalí poměr mezi císařem a králem. Rok olomoucký jalový. Král požívá přízně dvoru římského; kardinál Bessarion. Král blíží se k straně bavorské. Sněm říšský ve Vídni. Nevole mezi císařem a králem. Tajné úmluvy s Ludvíkem Bavorským. Obnovení přízně s Matyášem i Kazimírem; nedorozumění s domem braniborským. Rok olomoucký. Obživnutí strany konciliární a patriotické v Němcích. Sjezd chebský. Oposiční sněm norimberský. Markrabě Albrecht a císař. Spojení císařovo s papežem. Obrat na sněmu mohučském. Nepokoj v Čechách; král odřiká se nadějí německých. Škodné následky návrhu; války s Braniborskými. Rokování v Praze a oblouzení královo; rok budějovický. Válka lužická i rokování v Mostě. Sjezd hlohovský. Pokoj v Lužici. Vítězství strany bavorské.

Článek 4.

Vrchol moci a pokoje. R. 1462 384

Král Jiří, kníže pokoje. Převaha jeho ve věcech politických podřívána sporem náboženským. Veliké poselství v Římě; zrušení kompaktát od papeže Pia II. Král zamýšlí spolek panovnícký v Evropě k obmezení moci papežské. Sjezd svatovavřinský v Praze; osvědčení se královo a uvěznění legáta Fantina. Duchovenstvo strany pod obojí před králem.

Článek 5.

Vrchol moci. První ústrky. R. 1462—1464 410

Rozbouření myslí a roztrž s Římem. Osvobození císaře obleženého ve Vídni; odměny za to a psaní papežova. Ukrytý zápas mezi papežem a králem. Řeč králova na sněmu brněnském. Pokoj říšský v Praze zprostředkovaný; návrh k reformaci říše a jeho zmaření. Mor v Čechách a smrt arciknížete Albrechta i královny uherské. Poselství české u císaře v Novém Městě. Marini u krále uherského. Poselství ke králi franskému a zmaření návrhu o parlamentu knížat křesťanských. Poslední skutky a smrt Pia II.

Článek 6.

Podryvy zmařené. R. 1464—1466 441

Počátek a původ jednoty panské a pohled na státní právo české. Odboj Hynka Bitovského v Moravě. Papež Pavel II. a jednání biskupa Jošta, Jana Rohrbachera i pana Hynka u něho. Legát Rudolf Lavantský u císaře a dobývání hradu Kornštejna. Sněm o Hromnicích v Praze. Zdeněk ze Šternberka a biskup Jošt v Čechách. Poselství od jednoty panské na sněm do Prahy a sjezd na Zelené Hoře. Král pohnán k soudu do Říma. Nový návrh jeho ke smíření a úmluvy trnavské. Král Matyáš nabízí se papeži proti králi Jiřímu. Papež zapovídá krále poslušnu býti a tento hájí se skrze Martina Mayra. Dopisy mezi kardinálem Karvajalem a Řehořem z Heimburka. Papežova odpověď na návrhy bavorské. Neprospěšné jednání legáta Rudolfa ve Vratislavi. Vzpouza plzeňská. Jednání s pány v Budějovicích a v Roudnici. Stání mezi králem a jednotou panskou i Plzeňskými. Dobré čáky u krále a obranný list Řehoře z Heimburka.

Článek 7.

Počátek bouře: Válka s odbojem. R. 1466—1468 482

Pokrok otázky české a rozdílné králů polského i uherského k ní se chování. Konec rot bratrských. Zdeněk ze Šternberka, hejtman jednoty panské. Prostředkování Tasa, biskupa olomouckého. Sněm říšský v Norimberce o sv. Martině. Konečný od papeže odsudek 23. prosince. Poměr králův k císaři a k markrabi Albrechtovi. Sjezd v Jindřichově Hradci a sněm pražský. Apelace králova. Jednota panská mění se ve spolek katolický. Počátek a způsob války v Čechách, Slezsku, Moravě a Lužici. Král jest hlavou všech proklatých. Nauka děkana Hilaria; odpor pana Rabského a důtky pana Ctibora z Cimburka. Jednání v Krakově: Kazimír odpírá se války. Sněm nový v Norimberce; kníže Ludvík Bavorský nepřítel králův. Pokroky války. Poslové polští v Čechách činí příměří. Sjezd ve Vratislavi; prodloužení příměří. Jednání u markraběte Fridricha Braniborského. Ustrojení se jednoty bratří českých.

Článek 8.

Vrch bouře: Válka s králem uherským. Část I.: až do stání u Vilémova. R. 1468—1469, březen 535

Vpád český do Rakous. Úmluvy císařovy s Matyášem a sněm jagerský. Králové Jiří a Matyáš. Matyášův odpovědný list a manifest. Přípravy válečné. Odpověď krále Jiřího. Radost v Římě a nové přísnosti Pavla II. Legát Rovarrella. Způsob obrany české. Králové u Lavy proti sobě. Obležení a ztráta

Třebíče i osvobození knížete Viktorina. Boj u Turnova. Vyjednávání v Krakově. Matyáš uvazuje se v zemi moravskou. Porážka u Telče a Vodňan. Odpadnutí pana Rosenberka i Budějovických. Rok katolický v Olomouci a nepořizení posluh polských. Osm strastných neděl. Dobyť Konopiště a nesnáze u nepřátel. Císařovo putování do Říma i nové plány politické. Sněm říšský v Řezně. Vpád uherský do Čech a stání u Viléma.

Článek 9.

Vrch bouře: Válka s králem uherským. Část II.: až do druhého vpádu do Čech. R. 1469—1470 565

Poloha věcí a vyjednávání nová. Sjezd v Olomouci a volení Matyáše na království české. Matyáš ve Vratislavi. Proměna krále Jiřího. Sněm pražský: oprava mincová i volení Vladislava Polského za nástupce trůnu. Císařovy nesnáze a vpády turecké. Vyjednávání burgundská i franská. Podryvy v Uhřích. Nové vypuknutí války. Kníže Viktorin jat. Česká vítězství a obrat obecného smýšlení. Křižáci. Sněm polský v Petrkově. Král Jiří a říše německá. Sjezd vídeňský. Zřízení obrany zemské v Čechách. Půtky s Bavory. Poslední válka na Moravě a boj u Hodonína. Jiří zve Matyáše na souboj. Osvobození Hradistě. Matyášův poslední vpád a útěk z Čech.

Článek 10.

Dobouření. R. 1470—1471 604

Obrat obecného smýšlení. Sjezd v Běláku. Děsné pokroky Turků. Nenadějnost války české. Pykání ve Vratislavi a ve Slezích. Nespokojenost v Uhřích. Král Matyáš a páni Šternberkové. Rokování na Polné. Naděje z Říma. Spor o korunu českou před papežem. Poselství saské v Římě. Smrt M. Jana z Rokycan. Smrt krále Jiřího. Svědectví a úvahy o něm.

PŘÍLOHA KE KNIZE XV.

Dialog Jana z Rabštejna od roku 1469 619